

Opole, dnia 28 października 2016 r.

**Okręgowa Izba Pielęgniarek
i Położnych w Opolu
ul. Budowlanych 44a
45-123 Opole**

OPINIA PRAWNA

w sprawie wydawania przez położne zaświadczeń potwierdzających pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu

I. Podstawa prawna

- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 września 2010 r. w sprawie formy opieki medycznej nad kobietą w ciąży, uprawniającej do dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz wzoru zaświadczenia potwierdzającego pozostawanie pod tą opieką. (Dz. U. Nr 183, poz. 1234).

II. Przedmiot opinii

Przedmiotem opinii jest określenie zasad wydawania przez położne zaświadczeń potwierdzających pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż do 10. tygodnia ciąży do porodu, uprawniających do dodatku z tytułu urodzenia dziecka.

III. Ocena prawna

1. Założenia

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 września 2010 r. w sprawie formy opieki medycznej nad kobietą w ciąży, uprawniającej do dodatku z tytułu urodzenia dziecka określa wzór zaświadczenia, przy pomocy którego kobiety mogą potwierdzić pozostawanie pod opieką medyczną od 10. tygodnia ciąży. Spełnienie takiego warunku stanowi podstawę uzyskania jednorazowego dodatku do zasiłku rodzinnego w wysokości 1.000 zł (tzw. "becikowe") z tytułu urodzenia dziecka oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.

Zasadniczym celem wprowadzonego rozwiązania było zmotywowanie kobiet zachodzących w ciążę do jak najwcześniejszego zgłoszenia się do lekarza bądź położnej, a w następnej kolejności do systematycznego zgłaszania się na kolejne badania kontrolne.

Regulacja prawna uzależniająca uzyskanie dodatku z tytułu urodzenia dziecka od jak najwcześniejszej podjętej profilaktyki, według założeń prawodawcy miała przyczynić się do zwiększenia świadomości zdrowotnej kobiet, pozwalając na sprawowanie prawidłowego monitoringu ciąży i podejmowanie działań profilaktycznych bądź leczniczych w przypadkach występowania powikłań lub zagrożeń ciąży.

Rozporządzenie miało oddziaływać także na lekarzy specjalistów położnictwa i ginekologii oraz położne. W trakcie wykonywania swojej pracy mogą oni bowiem objąć kompleksową, systematyczną opieką te kobiety w ciąży, które zadeklarowały chęć pozostawania pod ich opieką. Pozwoliło to na częstsze prowadzenie edukacji zdrowotnej dotyczącej zachowań kobiety w okresie ciąży.

2. Wydawanie zaświadczeń

Jedną z przesłanek przyznania przedmiotowego świadczenia jest spełnienie wymogu określonego w art. 15b ust. 5 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Celem powyższego uregulowania prawnego, polegającego na dodatkowym wsparciu finansowym rodziców w związku z narodzinami dziecka, jest zmotywowanie kobiet zachodzących w ciążę do jak najwcześniejszego zgłoszenia się do lekarza lub położnej, a następnie do systematycznego zgłaszania się na kolejne badania kontrolne. Realizacja tego celu następuje wówczas, gdy kobieta ciężarna udaje się do właściwego lekarza lub położnej, celem przeprowadzenia pierwszego badania kontrolnego.

Zawarte w rozporządzeniu wymogi dotyczące przyznawania zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka wskazują dokumenty niezbędne w procedurze przyznawania świadczenia. Wśród dokumentów załączanych do wniosku należy przedstawić potwierdzenie wskazujące, że matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną przynajmniej od 10. tygodnia ciąży.

Wydanie dokumentu nie jest dobrą wolą położnej (dalsze uwagi będą odnosić się do obowiązków położnej - wobec zakresu tematyki niniejszej opinii prawnej) ale obowiązkiem, przy czym warunkiem wydania takiego zaświadczenia jest wiedza położnej o fakcie odbywania wizyty. Kluczową kwestią jest, aby potwierdzało ono czas, w jakim zainicjowano opiekę, stwierdzało, że opieka ta miała charakter trwały, aż do dnia porodu. Tylko wówczas można stwierdzić, że osoba pod tą opieką pozostawała.

Zaświadczenie powinno być wydawane przez położną na podstawie własnej wiedzy a także na podstawie okazanych położnej dokumentów i wyników badań, z których wynika, że kobieta zgłosiła się do lekarza czy położnej najpóźniej w 10 tygodniu ciąży i poddawała się koniecznym badaniom. Takim dokumentem może być karta przebiegu ciąży lub

dokumentacja medyczna przechowywana w podmiocie leczniczym, w której kobieta jest zarejestrowana.

IV. Wnioski

Podsumowując, wydanie zaświadczenia potwierdzającego pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu, uprawniającego do dodatku z tytułu urodzenia dziecka może zostać wydane przez położną i następuje wówczas, gdy kobieta ciężarna udała się na wizytę w celu przeprowadzenia pierwszego badania kontrolnego i to badanie wykonała. W przypadku odbycia którejkolwiek z wizyt u innego podmiotu, winna być ona udokumentowana w odpowiedni sposób (tj. karta ciąży, dokumentacja medyczna).

Nie jest możliwe wydanie zaświadczenia w przypadku, gdy położna nie sprawowała opieki nad kobietą w trakcie ciąży, a osoba wnioskująca o przyznanie świadczenia nie przedstawiła położnej właściwej karty ciąży dokumentującej sprawowaną opiekę. Zaświadczenie może wydać położna pod warunkiem bowiem, że może ona na podstawie posiadanej wiedzy (w tym wobec przedstawionej jej dokumentacji medycznej) potwierdzić z całą pewnością, że miało miejsce pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu.